

Siden af Obscurantisme og andre „ismer“ gjør et eget Indtryk. Jeg kan dog ikke vide, om det ærede Medlem fra Maribo (Lund) skulde være saa syndelig tilfreds med den Stilling, som det ærede Medlem vilde give Religionen ved Universitetet. Saa maa han høre til de meget fremadskridende Præster (Vilke: Jeg talte om Theologien, ikke om Religionen.). Jeg skal dertil bemærke, at det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds nævnte udtrykkelig Religionsvidenskaben (Vilke: Ja, det var i den Forbindelse: Rettsvidenskaben, Sægevidenskaben, Religionsvidenskaben.) Ja, jeg skal ikke komme i Strid med det ærede Medlem derom; men jeg skal gjentage overfor det ærede Medlem, at jeg tror, at de fleste, der beskæftige sig med Videnskab, nu ere enige om, at Religionen er ikke nogen Videnskab, thi det Videnskabelige beskæftiger sig kun med, hvad der hører til det Synlige (Vilke: Hvad for Noget?). Ja, skulde de Herrer være uvidende derom, saa beklager jeg dem, saa ere de ikke paa Spiden med vor Tid's Videnskab. Altsaa jeg gaar videre; jeg siger, at paa min Stilling skal det ikke have den mindste Indflydelse, enten Universitetet lærer det One eller det Andet. Jeg skal være rede til at støtte de forskjellige Læreretninger, der kommer dertil, og det antager jeg, er den Stilling, som de forskjellige lovgivende Forsamlinger herhjemme baade have havt og fremdeles ville have til denne Sag. Det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Scharling) bemærkede, at det, man skulde erkjende ved det Forslag, der nu er forelagt, er, at man i de sidste 7 Aar har været inde paa en gal Vej, har levet i en Illusion. Det forekommer mig, at det ærede Medlem der var noget streng i sit Forlangende, og den ærede sidste Valer mente egentlig det Samme, at det, man nu skulde erkjende, var, at man i de sidste 7 Aar finansielt og politisk havde i denne Sag været inde paa en feil Vej; det skulde man nu igjen gjøre godt. Det ærede Medlem, der sidst talte, kom endogsaa tilbage til Stillingen i 1871—72, hvor han mente, at det var nødvendigt, at der var blevet en rigtig god Ordning for Universitetet. Man siger, at det skulde finansielt være en Feil at lade Universitetet opspise sin Kapitalformue. Ja, naar den virkelige opspises, men det er der jo slet ikke Tale om her. Der er er kun Tale om at flytte den fra en Kasse over i en anden. Thi man kan ikke være blind for, at samtidig med at Universitetets Kapital er bleven formindsket, er Statens Kapital bleven forøget med de samme Summer. Altsaa, man har ikke opspist sin Kapital. Jeg skal minde kortelig om denne Sags historiske Gang. Det var indtil 1871—72 i de sidste Aar blevet Skik, at Universitetets Understud blev dækket af Kommunitetet. Tidligere havde det været Statskassen, der ubetinget skulde give Tilskud, men saa vendte man tilbage til, at Kommunitetet skulde dække; nu gif man i 1871

—72 igjen hørt fra det. Den Kommissionsbetænkning, der her foreligger, kan jeg ogsaa i flere Henseender være taknemlig for; men jeg kan ikke sige, at jeg med visse ærede Valere er saa taknemlig for, at man er kommen til den Sætning, at Universitetsformuen er Statsformue. Derom har jeg nemlig ingen Tvivl havt; det have vi vidst længe (Vilke: Saa?). Ja det er sikkert nok, det har jeg ikke hørt bestridt fra nogen Side i de sidste 7 Aar. I andre Henseender skal jeg derimod erkjende, at det er kommet gode Ting frem i Betænkningen. Jeg skal saaledes nævne, at det er oplyst, hvilke store Kapitaler Kommunitetet har maattet give til Universitetet i dette Aarhundrede. Det bliver i Alt en Sum af 4 Millioner Kr. Ligeledes er det oplyst, hvilke store Summer den botaniske Have, som man i det Hele klager saa meget over fra Højres Side, har slugt, og hvad den overhovedet koster; det kunde vi forøvrigt ogsaa se i Finansloven. Jeg kan dog ikke negte, at de ærede Medlemmer ere noget ubillige med Hensyn til den botaniske Have og dens Stilling. Det maa nemlig ikke glemmes, at de Herrer selv ere Skyld i, at den fik et saa stort Omfang. Hvorledes var Stillingen, før det, jeg vil kalde Venstre, blev Flertal her i Rthinget. Det var den, at, da Højre var Flertal her i Rthinget, blev det vedtaget, at der skulde anlægges en botanisk Have efter en meget stor Maalestof (Verg: Med 21 Lønder Land.) Ja, ude paa det gamle Fæstningsterrain. Man vedtog, at der dertil maatte gives betydelige Summer, som vi fra vor Side, da vi jo ikke kunde forhindre en Bevilling i det Hele, søgte at holde indenfor visse Grændser, og da endelig Anlægget var bestemt, sagde vi, at der maatte anvendes dertil en vis Sum 325,000 Rblr. eller 650,000 Kr. Men i sin store Begejstring for Sagen gif man ikke alene mod et stort Mindretals Ønske — hvad man jo havde Ret til —, men tilbels ogsaa mod et Flertal og lod Summen antage større og større Dimensioner, saa man tilsidst kom til at staa ved ca. 800,000 Kr. Jeg kunde paavise ved Op læsninger, men jeg vil ikke spille Rthingets Lid med at gjøre det, at jeg fra min Side udtrykkelig udtalte mig mod en botanisk Have af det Omfang og den Beføstning. Jeg mente f. Ex. dengang, at den burde have ligget ude ved Landbohøjskolen; det var rimeligt. Og havde den da faaet et mindre Omfang, vilde Anlægget selvfølgelig ikke have kostet de store Summer, og den aarlige Udgift var ogsaa bleven formindsket, ligesom det ogsaa er rimeligt, at den saa ikke i den Grad vilde være bleven et Paahæng paa Universitetet, som senere er bleven Tilfældet; men hvorledes blev Stillingen saa? Da vi ikke vare istand til at holde Summen indenfor rimelige Grændser — og jeg maa igjen her tage den Forvaring, at det ikke er os, der er Skyld i, at Udgiften gif op til de 800,000 Kr., som man nu siger, at vi